

FINANS TIDNINGEN

LÖRDAG 10 MARS 2001

Botten upp
i svensk press

TIDNINGEN GOURMET tyckte att den är ett branschorgan, så den publicerade reklam för alkohol. Det tyckte inte konsumentombudsmanen om, som stämde Gourmet för brott mot reklamförbudet. Det gillade i sin tur inte Gourmet, och ville skjuta ned hela reklamförbudet som ett handelshinder – en importrestriktion som är oförenlig med EU-rätten. Insatserna ökade. Tingsrätten frågade EG-domstolen om saken, och nu har den yttrat sig. Men hur, och vad får det för konsekvenser?

Det är fascinerande att se hur olika tolkningarna är i olika tidningar, beroende på nationell hemvist. I Sverige blev det bland annat en liten TT-artikel och en notis i Dagens Nyheter. Ingen fara på det alkoholpolitiska taket, sade man lugnande mellan raderna. Reklamförbudet står inte i strid med EU-fördraget, var budskapet. Domstolen menar i och för sig att förbudet gynnar svenska producenter. Men förbudet ska väl få finnas så länge folkhälsan inte kan skyddas på andra mindre represiva sätt? Vilket, till att börja med, överläts på den svenska tingsrätten att avgöra. *Business as usual*, alltså.

Det ser nästan ut som en överenskommelse om att tona ner vikten av det som skett.

Men brittiska Financial Times tolkning är radikalt annorlunda. Liksom nyhetsbedömningen. Trots att domstolen behandlat ett svenskt mål, brassar den på betydligt mer än svenska tidningar. Nyheten ligger i "vänsterkryss på ettan", vilket är journalistmål för den mest framträdande platsen på förstasidan. Rubrik? "Swedish advert ban breaches EU treaty" – Sveriges reklamförbud strider mot EU-fördraget.

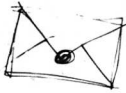
Som svensk press. Men tvärt om.

VISSERLIGEN KONSTATERAR även Financial Times att EG-domstolen överläter åt tingsrätten att som första instans pröva om det svenska reklamförbudet står i proportion till det mål det ska uppfylla. Men enligt Financial Times tydliggör EG-domstolens yttrande ändå att nationell lagstiftning som indirekt utgör handelshinder för varor och tjänster inte är tillåtet. Yttrandet blir dessutom ett redskap som EU-kommissionen kan använda mot liknande lagstiftning, som förbud mot tv-reklam för leksaker.

Så hur kan tolkningarna och nyhetsbedömningen vara så olika? Hur kommer det sig att svenska medier bortser från att EG-domstolens uttalande faktiskt i hög grad påverkar hur tingsrätten, och eventuella högre instanser, ska behandla Gourmets mål? Det är långtifrån fria tyglar.

TJA, REKLAMFÖRBUDETs juridiska ställning handlar ju i grund och botten om yttrandefrihet. Den brittiska pressen är mer benägen att tillmäta den typen av maktförslag betydelse, även när det inte är politiskt korrekt.

Dessutom handlar det om alkoholpolitiken, och kring försvaret av den finns det en underförstådd uppgörelse inom den svenska politiska eliten. Och till den eliten hör i stor utsträckning massmedierna. Det kan ju färga av sig på hur EG-domstolens tolkas. Konsumentombudsmanen hävdar ju att domstolens beslut är en framgång. Och då måste det ju vara så?

Med anledning av den av Axel Odelberg signerade krönikan Tramsar med vargar (3/3) vill jag bara framhålla att det alltför sällan förekommer levande jaktscener i tidningen. Så har det ändå skett. Mera sådant. Evolutionspsykologisk autenticitet i denna tid av falska påsar och veganism är mentalhygieniskt befriande och uppfostrande.

KURT ALMQVIST
Ordförande Institutet
för analytisk psykologi (IAP) Stockholm

ANGÅENDE Gentleman-Jan (7/3): Guillou som är en duktig man och oftast mycket påläst verkar inte ha riktigt distans till det där med ekonomi. Tyvärr delar han denna okunnighet med rätt många människor, som läser "aktieresensioner" slarvigt och utan eftertanke. I sina böcker om korsridaren ("Hamilton i Palestina", om man får vara lite orättvist elak) visar han rätt gott omdöme och gör trovärdiga beskrivningar av den basala ekonomin – och dess relation till makt i övrigt – i slutet av 1100-talet. Förmödligen är det aktiebörserna han tycker illa om. Och väg-

rar förstärkt att i den röra där det kan tyckas som om "svansen styr hunden" finns också en viktig struktur.

CLAES-RUNÉ ÖHRSTRÖM

SIGNERAT om Guillou (7/3) var ännu mer magnifikt än vanligt. Sprutade ner datorn med kaffe när jag började skratta. Härligt när någon verkligen drar upp idiotiska påståenden eller resonemang och punkterar dem rejält.

OSCAR HJERTQVIST

Översnäll är stygg

De som räknar med bråk är inte alltid starka

SIGNERAT

Det är uppfriskande att teoretiskt begåvade ska kunna gå snabbare genom skolan. Och det är goda nyheter även för den som vurmar för "de svaga".

Det finns i Sverige en obönhörlig regel att rätta och packa sig efter när man diskuterar politik: att de åsikter, förslag och policyrekommendationer man för fram i första hand ska gynna "de svaga".

Till och med moderaterna har på sistone försökt få in omsorgen om de svaga i paketeringen av sin politik. Nu ska skatterna inte sänkas i namn av "den enda vägen" eller omsorg om de egna väljargrupperna. Utan för att riva hindren för låginkomsttagare och invandrare att styra över sina liv.

Det finns något djupt sympatiskt med denna välvilja. Vem vill leva i ett land där politikerna tänker mest på dem som redan har det bra? Men mycket av omsorgen gör väldigt lite eller ingen nytta för de stackare som ska hjälpas. Samtidigt som den ställer till stora problem för resten.

DEN STORA MAJORITET som dricker med gott omdöme och glatt humör ska trängas i systembolagsköer och betala dyra alkoholskatter av solidaritet med alkisar. Men säg den alkis som inte hittar sprit ändå, när som helst på dygnet?

Narkotikapolitiken är i jämförelse med övriga Europa hårt repressiv mot de stora flertalet som tar ett piller eller två på dånsgolv. En massa resurser dras därigenom undan från dem som verkligen behöver hjälp.

Den så kallade sociala bostadspolitikken med absurd låga hyror i framför allt Stockholms innerstad är tänkt att hjälpa låginkomsttagare att bo var de vill. På det sättet ska segregation undvikas. Men efterfrågan blir då extremt mycket större än utbudet. Därför måste man hosta upp med väldigt stora kontanter eller väldigt goda kontakter för en citykvart. Något just låginkomsttagare inte har.

Porrt och prostitution ska rensas

Skolexempel för besatta.

bort. Men effekten är naturligtvis inte att sådant försvinner – många går genom eld och vatten för snusk! – utan att snusket hamnar på bakgator, i cyberspace och under jorden, där det är svårare att nå dem man vill hjälpa.

Den som ifrågasätter effekterna av politiken – aldrig så välment – blir bankad i skallen och kallas för egoist eller cyniker.

Misstanen finns där: att en viktig funktion i all omsorgsretorik är att den som för fram den ska få kanna sig god.

Skoldebatten visar tydligt hur omsorgen om "de svaga" styr tänkandet. Det är till exempel väldigt viktigt för dem som förespråkar friskolor att kunna visa att det inte är elitens barn som hamnar där. Stor fortjusning märks därför när någon undersökning visar att invandrarelever är överrepresenterade i friskolorna; när det går att säga att dessa hjälper till att bryta segregationen.

SKOLMINISTERN, hon vill hitta något sätt att trollo bort "icke godkända". Ingen ska behöva få den stämpeln. Och en huvudlinje i de senaste decenniernas skolpolitik har varit att alla ska ha så lika utbildning som möjligt ända till sista ring i gymnasiet. Oberoende av intresse och talang.

Skräcktanken har varit att "de svagas" barn ska välja för praktiska och oambitiösa utbildningar annars. Fast den som är lat eller dum vet det naturligtvis ändå. Och är det inte värre att hela tiden bli

jämförd med Bror och Syster Dukting i samma klass?

Därför är det uppfriskande när folkpartiet med Jan Björklund i spetsen nu börjar tala om att studiebegåvade och motiverade ska kunna gå snabbare fram. Dels för att perspektivet är ovanligt: en politik också för "de starka". Att misslyckas i skolan är hemskt, men också att vara understimulerad. Att slösa bort värdefull tid man aldrig får tillbaka.

MEN ÄVEN DEN som är besatt av omsorg om "de svaga" borde kunna ta till sig de nya tankarna om skolan. För det är inte riktigt så enkelt att mattetalangerna eller historienördarna måste vara starka. De kan tvärtom vara svaga i många av de avseenden som räknas i skolan: utifrysta, fysiskt kläna, allmänt finliga och konstiga, blyga för motsatta kön.

Men även de måste väl räknas när man talar om en skola för alla?

ERIK HÖRSTADIUS
erikhorstadius@hotmail.com 08-562 086 00

Fr skribent.

FINANSTIDNINGEN

INGÅR I MODERN TIMES GROUP

LÄSARSERVICE DYNET BUNT

Beställning 08-562 087 00
Utebliven tidning 08-562 087 00
Fax 08-562 087 92
E-post dist@fti.se

VÄXEL

08-562 086 00

FAX

08-562 087 90

POSTADRESS

Box 70347, 107 23 Stockholm

BESOKSADRESS

Kungsgatan 18, 4 tr

REDAKTIONEN

Nyhetsschefen 070-713 45 00

E-post redaktion@fti.se

Fax 08-562 087 93

ANNONSER

Telefon 08-562 087 10

Fax 08-562 087 91

CHEFREDAKTÖR/ANSVARIG UTGIVARE

Per Lundestj 08-562 086 00

CHEFREDAKTÖR/OPINION OCH KULTUR

Johan Hakelius 08-562 086 11

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Michael Persson 08-562 086 01

UTGIVARE

Finanstidningen AB, ett företag i Modern Times Group, MTG AB

PRENUMERATIONSPRISER

Helt år 2 538 kr (inkl moms 2 630 kr)

Halvår 1 421 kr (inkl moms 1 506 kr)

Kvartal 774 kr (inkl moms 820 kr)

Månad 259 kr (inkl moms 275 kr)

Postgiro: 92 03 03-5

Bankgiro: 5470-0316

WEBSIDA OCH TEXTARKIV

Finanstidningen finns tillgänglig på internetadressen www.fti.se.

Förbehåll mot elektronisk lagring och publicering måste göras av skribenten.

Detta medges normalt inte. För obeställt material ansvaras ej.

Finanstidningens täckvid
177 000 LÄSARE

FINANSTIDNINGEN
ISSN 1109-682X
VLT PRESS AB
VÄSTERÅS 2001